

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almás: Rosenberg A. czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, imokoknak és földműveseknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

József főherczeg.

A tavasznak lágy szeilője szomorú hirt hoz a magyar tengerpart-ról. József főherczeg, vagy amint őt igaz magyar mivoltáért méltán nevezték: „a legmagyarabb főherczeg” meghalt. A gyászhir, bár nem jött váratlanul, megdöbbenő hatású mindenütt az országban. A Fiumében legelőször megszólalt halálharang bus hangja hegyen, völgyön, rónán repül át s az ország egész népének szívében szomorú, fájdalmas visszhangra talál. Őszintén, igazán siratja őt e hazának minden fia, mert ő is lelkének jóságával, szívének minden nemes érzésével és lángszellemével hazájáért élt, hazájáért küzdött. Ha a magyarokat öröm érte, ő is örvendezett; ha csapás érte a nemzetet, neki is gyásza volt. Változhattak a viszonyok, lehettek az országban bármily alakulatok, ő mindig és minden körülmények közt szívvel-lellekkel a magyarokkal tartott.

Alig van hazánkban üdvös intézmény, melynek létesítésében nagy része nem volna. Minden hasznos ügyet meleg érdeklődéssel, jóakarattal karolt föl. Kulturális, humánus és nemzeti érdekeink előbbreviteléért nagy tevő-

kenységet fejtett ki és óriási anyagi áldozatot hozott. Halála pótolhatatlan veszteség a nemzetre, mely a mostani válságos időkben reményteljesen tekintett feléje.

Tanítógyűlés Hódságon.

— Saját tudósítónktól. —

HÓDSÁG, 1905. június 9-én.

A Bácskula vidékű róm. kath. tanító-egylet 7. hó 7-én Hódságon tartotta meg a tagok szokatlan nagy részvételével, rendes évi közgyűlését.

Hódság intelligenciájának érdeklődése a gyűlés lefolyása iránt, a tagok ugyszólván teljes számban való megjelenése, a közgyűlés tárgysorozatának helyes összeállítása, az ezen gyűlésre kitűzött tételek szakszerű kidolgozása, ezek körültekintő és paedagógiai alapon nyugvó megbeszélés- és megvitatása, valamint a jelen kor és viszonyoknak megfelelő tanügyi indítványok oly nívóra emelték az ezen évi közgyűlést, mely azt mindenkor méltón megilleti és melyre felemelkedni, kell, hogy minden egyes tanítóegylet szívvel-lellekkel törekedjék.

Egyrészt azért, hogy ismeretek és tapasztalatokkal gazdagítva, működésünk terén sikeresen munkálkodhassunk, másrészt pedig, hogy a tanítói testületől idegenkedő, azt némileg megvető, magukat intelligens és képzetesebb osztályba sorozó emberekkel beláttassuk azt, miszerint a tanítók, habár azok működése és társadalmi képzettségük, előttük nem sokat mondónak is látszik, mégis csak oly magasztos, a szülők legnagyobb kincsének gyermekeik nevelésében oly mély jelentőségű és képzettségük oly fokon áll, hogy a tanítót is méltán megilleti a társadalomban azon hely, melyet az ugynevezett képzett és műveltebb elemek elfoglalnak, vagy elfoglalni látszanak.

A gyűlés lefolyása röviden leírva ez volt: Mladoniczky Vincze kulai esp. plébános,

mint egyesületi elnök, a múlt évben elhalt kalocsai és Ujvidéki püspökökről meleg szavakban megemlékezett, a gyűlést megnyitja.

Ezután a múlt gyűlés jegyzőkönyvének, melynek összeállítása Baumann Antal kulai tanító szorgalmát dicséri, következett, majd a szokásos üdvözlő táviratok felolvasása után, a kitűzött pályatételek megbeszélés- és a jutalmazottak felolvasása került sorrendre.

Elnök jelenti, hogy a kitűzött pályatételekre 6 dolgozat és pedig az elsőre, mely az ifjusági iratokról szólt 2, a másodikra, mely a helyesírást a népiskolában tárgyalta 1 és a harmadik tételre pedig, mely a játéknevelési szerepét fejtegette, 3 érkezett be.

A bíráló bizottság egybehangzó véleményezése folytán az egyes tételekre kitűzött 50-50 kor. jutalom Leszmeister Antal hódsági, Molter Mária verbászi és Hesz Márton szentülőpi tanítók, illetve tanítónőnek ítéltetett oda. A 3 tétel helyes megértéséért Klanszky Nándor szilbereki tanító jegyzőkönyvi dicséretet nyert. Az egyes szerzőket dolgozatuk felolvasása után lelkesen megéljenzették.

Majd Szegő József kulai tanító, tanügyi referens számolt be, az elmúlt évben a tanügyet és egyletünket érintő egyes mozzanatokról, így a többiek között arról is, hogy Mayer Béla v. püspök, egyházm. főtanfelügyelő, a Kalocsán fenálló „kántortanítók özevegyei és árvái nyugdíj-intézetnek” 80,000 koronát adott.

Harsogó éljen követte ezen nemes és a tanítókat örök hálaforrássá cselekedtet nyilvánosságra való hozatalát.

Végül, miután a szünidő folyamán Budapestben megtartandó kath. tanítók kongresszuson, egyletünk képviselével Kanyó Ödön bácsujfalu tanító megbízott és a megüritt jegyzői állás Hesz Márton szentülőpi tanítóval tölthetett be, egyes indítványok tétele után, a közgyűlés d. u. 12 órakor berekesztett.

Gyűlés után a „Huck” szállodában közös ebédre gyűltünk össze, hol miután lelkünket kellő szellemi táplálékkal elláttuk, testünk kielé-

Leszáll majd a béke.

Leszáll majd a béke,
Elül a szenvedély.
Csend lesz a szívbe lenn;
Csend, halotti, mély.

Leszáll majd a béke,
Mint hófehér galamb.
Ha — megcsendül sirva
A lélekharang.

Mert míg élünk; amíg
Érezni tud a szív:
Benne vágy, szenvedély
Örök harcot viv.

M. Radich Jolán.

A vén fa sóhaja.

Sirdogulok, buslakodom
Szóke Duna partján.
Tanítsatok lelkesülni
Messze futó habján.

Bércaszárnyák jobbra, balra
Eget ostromolnak;
De, látom, az őszinteség
S szívek itt halottak.

Kedves Dunánk ősz hulláma!
Taníts más beszédre,
S hogy álmod csak álom legyen:
Őszinteség, igazszólás
Szálljon föl az égre.

Átültettek engem, vén fát
Ragyogó partodra;
Csak ne hullna soha könnyeim,
Hejh! ne sirjak soha könnyet
Csobogó habokba!

Ruttkay Gyula.

Mert még fáj.

Mert még fáj hogyha bántó szóval illetsz,
Szemembe könnyre könny tolul,
Megreszketek a zokogástól,
Gyógyirt nem várok senki mástól
Csak téled, hogyha bántasz . . .

De mi lesz, hogyha bántó szóval illetsz
S fanyar mosoly lesz válaszom?
És nem fog fájni semmi, semmi
Gyógyirt sem adhat többé senki
S nem érzem -- hogyha bántasz? . . .

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Szülőföldemen.

Hogyha szülőföldem édes rögén járok,
Megnézem a tájat, ahol kunyhóm állott:
Szívem múlt emléke foglal el ilyenkor,
S emlékembe tódul a boldog gyermekkor.

Kedves kunyhóm helyén most egy uriház van;
Mint újdonszült nemes, oly büszkén áll oltan.
Hogyha arra megyek, oly hidegen néz rám;
Mintha csak gondolná: nem te vagy a gazdám.

. . . Pár év előtt ott állt még az én kis házam,
Mért hogy nem birta még évszáma vagy százzal?
Mért nem lakhatom még négy szűk fala között,
Mért nem léphetem át a régi küszöböt? . . .

Véle boldogságom is a sirba tévedt,
S sivár pusztaságként feküdt rám az élet.
Mint kiűzött honfi idegen országban,
Úgy érzem most magam: boldogtalanságban.

Bocsári Kálmán.

A boldogságról.

Vannak akik igazán boldogok
S oda se néznek a világnak.
Kik a szerelem templomában
Elérik azt, akit imádnak.

gítéséről is gondoskodtunk. Huck jó konyhája, de még jobb bora vig hangulatot kellett, melyet még növelt „Loizi cigány banda“ száraz fájának érzélgős akordjai és a talp alá való, az egész testet nyugtalanító csárdásai. Toasztok sem hiányoztak, melyek közül különösen kiemelendők az elnöknek Mayer püspökre és Eveto vits bácsi plébánosnak a hölgyekre mondott humoros toasztja.

Asztalbontás után ki-ki elvégezvén a reá bízott comissiókat, megindult a vándorlás az egyes ismerősökhöz, hol az lön constatálva, hogy a hódtsági „trettplátzer“ kellőleg megüti a mértéket. Egy szűkebbkörű bizottság azonban átrándult Derye községbe, hol az ottani kollegák meghívása folytán, azok még meglevő borkészleteik minőség és mennyiségét tanulmányozták, illetve kutatták. Boldizsár dicséretére legyen mondva, hogy „Noe nedo“ megválasztásában egyik főerzéke, a szaglás nyert különösen kifejezést. Ez bizonyítja, hogy ő minden téren szagtekintély. (Szerkesztő úr kérem „szagtekintély“ g vagy k-val íratik-e?)

Miután így a testnek is megadatott a magáé, ki-ki vissza indult otthonába, kedves családjának körébe, hol a nő ölelő karjai fogadták, t. i. ott, a hol van és nem unta meg a várakozást.

Hetényi Márton.

HIREK.

Tompa három kiadatlan költeménye.

Közli: Ruttkay Gyula.

III.

Tompanak „Olcóság“ című költeménye át van hatva a hazafias fájdalomtól azért, mert a magyarok közt sok kegyhajhászót, rendjelvadászt talált s a nemzet ügyét már-már elveszítettnek hitte ő is. Még gyerek voltam ezen és hasonló költemények kéziról-kézre adása idejében; de mint kis gyermek, meg tudtam figyelni az öregek lehangoltságát, féltő suttogását s olykor omoló könnyeit. Természetes, hogy az okot nem értettem. S csak a mély fájdalom lehetett oka, hogy „Indulatroham“ költeményében Tompa pap létére még az Isten létét is megtagadta.

De az alább közölt költeményben már magába tér s az ember ügyefogyottságát ostorozza. E költemény némi kiigazitással következőleg hangzik:

Az isteni felelet.

Ki az, ki ott alant a föld golyóbisán
Velem vakmerő nyelven perbe száll?

Vannak akik szívökbe hordják
Azt a csöndes, néma temetőt,
Akkor ott állnak halálra sebezve
Egy összetört oltárkép előtt . . .

Kató József.

Álom.

Álmodtam én szepet,
Fényes tündér álmodt.
Rózsá ligetekben
Szedtem szép virágot

Kristály patak partján
Selymes úben ültem.
Dalos madár zengett
Vig nótát fölöttem.

Tündér palotában
Szép tündér leányok.
Csodás tánczot jártak,
Mint ringó virágok.

Jött majd a királynő,
Hallgatott a nótá.
Lába nyomán fakadt
Piros fehér rózsá.

Tündérek és rózsák,
Köztük mint lilium
Te álltal fehéren
Szépséges angyalom.

Mert ki lehetne más
Virágok nemtője,
Szép tündéroroszagnak
Tündérkirálynője.

Chonka Béla.

Ki minden inség s nyomor kütféjének
Hazug ajkival engem kiabál?

Ki vádol engem, hogy a népeket
Zsarnokok ellen nem ótalmazom,
S egynek kedveért a milliókat
Büntetlenül elnyomatni hagyom?

Ki fest engem, mint vérszopók barátját,
Mint nyögés — s sohajban gyönyörködőt, ¹⁾
Mert a ²⁾ tigrisnek körmei közül,
Mikor tehetném, meg nem menteném őt.

Hah! az ember az, ő, az én legdicsőbb ³⁾
Teremtényem a föld golyóbisán,
Ő emelte fel szavát ellenem,
Mert nem segíték nyomoru sorsán. ⁴⁾

Ő zúgolódik, miért hogy teremő
Czélomról könnyen megfeledkezem,
És őt szabaddá, úrrá, boldoggá,
Mikor tehetném, miért nem teszem?

És még kész engem megtagadni, ⁵⁾
Kész engem képzelt lénynek tartani
S fenyegetőzik, hogy majd trónusom
Ő ott alant, le fogja rontani.

Jőjj, vakmerő hát és pörölj velem ⁶⁾
S ha van, mutasd meg igazságodat;
Felelj meg rá, mit tőled kérdezendek,
S ha nem, ismerd meg balgaságodat.

Nem adtam-e én minden főbe észet,
Erényt a szívbe nem plántáltam e? . . .
Nem két kart nyert-e tőlem az ember
S erőt azokba nem én adtam-e?

Több észet adtam-e a zsarnokoknak,
Mint a mennyivel milliók birnak?
És karjaikba több erő van e,
Mint azokban, kik alattuk sirnak? ⁷⁾

Vajjon mostohán bocsátom-e ki
Kezemből a népet, a mely sir?
Nem több észet, erőt adtam-e közöttük,
Mint a mennyit minden zsarnok bir. ⁸⁾

Hol van hát az ok, hogy egy vérszopó
Mégis oly könnyen tipor népeket,
Hogy esik, hogy egy szivtelen zsarnok
Jogot, nyomort és nyögést kinevet?

Ember! egyedül benned van az ok;
Mert rút-önző vagy és erkölcstelen —
Némulj meg (el?), ó nép, mert, ha jó volnál
Nyögni és sirni nem volnál kénytelen.

Ha nem óhajtnál rangot, czimeket;
Ha a Mammon nem volna Istened;
Ha nem akarnál magasra mászni;
Ha nem gyülnéd saját népedet;

Ha a szabadság égi angyalát
Hazád s nemzedet szivből szeretnéd
És az érzéki gyönyör csábjaait,
Mint férfiakhoz illik, megvetnéd; ⁹⁾

Akkor te: egy szív, egy test sokat tehetnél,
Akkor te lennél egy nagy óriás, —
Buzogányod minden zsarnokot lezúzna
S nem hallatnék e földön elnyomás.

Akkor te boldog s szabad nép lennél,
Megtudnád, hogy én jó és bölcs vagyok
És abba, mi téged boldoggá tehet,
Semmi kívánni valót nem hagyok.

De te erényt és hazát megtagadsz,
Lelkiismeret neveltség neked

¹⁾ Eredetileg bár hibásabban: „Mint sohajokon s nyögéseken gyönyörködőt.“

²⁾ E szótag kimaradása valószínűleg a tollba mondás után való, másolás hibája.

³⁾ Fél láb hiányzik.

⁴⁾ A trocheusok miatt szintén fűlértő.

⁵⁾ Hibásak a verslábak, sok a spondens.

⁶⁾ Eredetileg: Jőjj hét vakmerő és pörölj velem.

⁷⁾ A verstáblák szintén rökönzésről és arról tanuskodnak, hogy valami okért e költemény csiszolatlan maradt.

⁸⁾ Ugyanazon megjegyzés.

⁹⁾ E közmondatszerű verssorok szintén döcögők.

És érte csak jól meg fizessenek,
Te kész vagy elárulni Istened.

Te csúszol mászol, mint a hitvány eb,
A kényasztalról lehullott morzsáért.
Te kész vagy meggyilkolni véredet ¹⁾
Egy hivatal, — egy czudar rendjelért.

De nem haragszom én mindörökké,
Szeretlek én téged, tévedt fiamat;
Csak jobbulj már meg egyszer s észre térj,
Reád fordítom még irgalmamat.

„Testvér testvért, apát fiu elad . . .
Mégis: ne szóljon erről ajakad,
Ne, hogy ki távol sir e nemzetem,
Megutálni is kénytelen legyen.“

Csak tárd fel mélyen szived ajtaját,
És abba tüstént beléköltözöm . . .
Erény, ész s erő velem lesznek,
Te léssz templomom, legfőbb örömöm.

És arczám elől minden zsarnokok,
Mint Dágonybálvány, porba hullanak ²⁾
S a szabaddá tett boldog népek
Nevemnek örökké hálát mondanak.

Egészség, betegség a magyar közmondásokban.

Közli: Horn József.

Étel, ital, álom; szükséges e három.
Szomjuság ellen ital az orvosság.
Legjobb a víz forrásában.

Ha forrásod van, ne igyál a patakból.
A hideg víz sok bajt elvisz.

Mosdatlan kézzel ne nyulj semmihez.

Amint mosod kezed, veszed le a szennyet.

Télen kenyeredet, nyáron gunyádat el ne

hagyd.

Ki ülő munkát végez, járva pihen.
Jó pihenni olykor, de henyélni vétek.

Heverő testben bujdosik az elme.

Ki erősen fujja az orrát, vért fuj ki belőle.

A hol sűrű a pép, ritka a fog.

Méreg kóstolóba se jó.

Módjával méreg és orvosság.

Orvos és gyóntató előtt kár a titkolás.

Ritka kigyó méreg nélkül.

Vesztett kutya harapás, más világra talpalás.

Könnyen reá ragad a nyavalya, ki beteg

körül forgolódik.

Amint tartod tehened, úgy ihatod tejedet.

Könnyű sebet ejteni, de nehéz gyógyítani.

Könnyen gyógyul az uj seb, de a régi

könnyebben elfenül.

Ha begyógyul is a seb, megmarad a helye.

Ritka egészség betegség nélkül.

Nem mondja a gyermek, ha nem beteg.

Mindig valami nyavalyája van a szegény

embernek.

Nem kell a nyavalyáért követet küldeni.

A nyavalya lóháton jön, gyalog megy el.

A nyavalya párosan jár.

Egy nyavalya a másikat ott éri.

Minden nyavalyának bokros az örvénye.

Megtanít a nyavalya jámborságra.

A nyavalya a bolondot is észére hozza.

Kiki a legjobban érzi a maga nyavalyáját.

nem érzi, mije fáj.

Akkor van legrosszabbul a beteg, mikor

Nagy nyavalya az éhenhalás.

Öregség mindennapi betegség.

Betegséget nem lehet titkolni.

Kedvetlen, mint a beteg ember.

Kopasz, mint hagymáz után a beteg.

Sápadt, mint a beteg.

nem gyógyíthat.

Míg egy beteg ember sinylődik, száz egész-

séges meghalhat.

Nehéz betegségnek Isten az orvosa.

Hosszu betegségnek ásó — kapa a vége.

A betegség nem tart mindenkoron holtig.

Megorvosolja azt az idő, a mit az ész meg

nem gyógyíthat.

¹⁾ Ismét Tompa kifejezése; a Gályában a többi közt:

nál Dagan vagy Dakan.

²⁾ Dagon, a filiszteusok nemzeti istene; a babilóniak-

Minden nyavalyának legjobb orvosa a türomolaj.
 Betegnek orvos a barátja.
 Ha az orvos fél, rettegni kell a betegnek.
 Sokat kér a beteg, de az egészséges nem adja.
 Az egészséges könnyen ad tanácsot a betegnek.
 Kutyá is füvet eszik, ha beteg.
 A betegnek a kevés is sok lehet.
 Könnyen felejtli az ember más nyavalyáját.
 Késő holtat orvosolni.
 Késő orvost hívni, mikor már megholt a beteg.
 Bizonyos, mint a halál.
 A halál mindent lekaszál.
 A halál szekere minden bút, bánatot elvisz.
 Halál ellen nincsen orvosság.
 A halállal senki ivott áldomást.
 Ha sok az ember, sok a halott is.
 Éhséget döghalál szokta követni.
 Rövid az élet, örök a sir.
 Amint élsz, úgy halsz meg.
 Hamar meghal, ki korán kezd élni.
 Öregnek ajtóban, ifjunak lesben a halál.
 A ki későn jár, jó volna halálnak.
 Szép volna a halál is, ha életben volna.
 Halál halálnak, élet életnek a barátja.

Egy kastély restaurálása.

TEMERIN, 1905. június 13-án

Maholnap befejezik a temerini gróf Szécsen-kastély átalakítását. Épen most száz éve annak, hogy gróf Szécsen Sándor kamarai elnök kastély birtokosának idejében a kastély s vele együtt a temerini templom építettett.

A kastély Temerin község déli részén, azon a magaslaton fekszik, mely Ujvidék felől a Bara vize mellett Goszpodince irányában folytatódik. Homlokzata előtt virágágyak ékeskednek a modern kertészet remekeivel, ezek előtt meg évszázados mohával benőtt várakok vannak.

A kastély jobb oldalán angol park terül el s ennek keleti alsó részén a mult század huszas éveiből fennmaradt halastó. Ezen tóból most mechanikus uton vezetik el a vizet a park öntözésére. A csövezetek lerakásakor a kastély északi részén három és fél lábnyi mélységben, a munkások egy régi vízvezetékre bukkantak, mely keletről nyugati irányban haladva, az említett sánczoknál végződik. Bizonyosan az volt valamikor a rendeltetése, hogy a felgyülemlt esővizet a sánczokba vezesse.

Ebben a vízvezetékben találtak egy négy fontos ágyugolyót, melynek felületén korona nagyságu behorpadás látszik, a mely arra enged következtetni, hogy láncos golyó volt s talán I. Lipót császár idejéből való. Lehet az is, hogy a 48-iki önvédelmi harc idejében használták. Milyen képen kerülhetett a vízvezetékbe, arra bajos volna érdemleges választ adni.

A kastély átalakításával külföldben is egész gyűjteménye a régiségeknek fedeztetett fel. Előkerült egy mahagoni kártyasztal, melyet Zsófia főhercegnő ajándékozott néhai gróf Szécsen Sándornak, az ő hűségese udvarmesterének; megfelelő környezetbe jutott a mult század harminczas éveiben csodaszépség hírében állott Csáky Katalin grófnő karosszéke (manapság három soványabb nő elférne ülökéjén); újra fénytetett, az egykor délczeg gróf Szécsen Károly huszárótester ágya, szobabutorzata.

Matkovits Béláné, Fernbach Erzsébet urnő, a kastély nemes lelkületű urnője már egész gyűjteményt rendezett be a kegyeletes tárgyakból s gyengéd kezek által gondosan őriztetnek, mint rég letűnt idők rég elfeledt emlékei. **K.**

Hamis.

„Kitől kapta nagysád ezt a bankjegyet? Hisz ez hamis!”

A szép szöke asszony elhalványult. Hát igen, hát . . . a férjem . . .

A divatáru üzlet főnöke tekintetet váltott a pénztárossal, ki a hamisítványra figyelmeztette.

„Kérem, hogyan hívják?”

„Nem szükséges!” szölt a hölgy, „a kárt természetesen én viselem! Más pénzzel fogok fizetni. És ha nincsen annyim, akkor . . .”

„A dolog nem oly egyszerű!” vágott közbe a főnök. „Felszólítom, hogy tudassa velem nevét és férje czimét . . .”

„Micsoda dolog ez?” kiáltott a hölgy.

Az üzlettulajdonos szemét hunyorgatta. „Akor rendőr előtt fogja bevallani.” Intett egy szolgának.

Mig amaz elrohant, a hölgy protestálni kezdett.

„Lépjön be kérem irodámba és ne csináljon scandalumot; külföldben a rendőrségre vitetem.”

Erre elhallgatott. De szép arcán égető pir és fogyasztó halványosság váltakozott.

Polgári ruhába öltözött rendőr, ki öt percz mulva érkezett, megtudta nevét és férje állását. Ő maga, Wehrmann Elsa asszony, csak bevásárolni jött Budapestre.

Megadta indulása óráját, a szállót, melyben szállt, s tudatták vele, hogy rögtön menjen a szállóba, s azt semmi esetre se hagyja el, míg utasítást nem kap.

Szobájában izgatottsága teljesen erőt vett rajta.

Wehrmannét titkosrendőr követte a szállóig. A portástól megtudta, hogy a hölgy már több ször töltötte ott az éjt és hogy tegnap délután érkezett. Barna, magas férfi kért rögtön utána szobát, azt sugva, hogy a hölgy mellett akar lakni. A vendégeknyvbe „Rabe Ervin, kereskedelmi utazó, Berlin-t irt. A detektív most azt kérdezte, vajjon itt volt-e már Rabe is. Erre tagadó választ kapott.

A nő férjét telephonon felhívta a rendőr. Ez határozottan kijelentette, hogy nem adott nejének százkoronás bankjegyet.

Megígérte, hogy a legközelebbi vonattal Pestre jő és rögtön a rendőrbiztoshoz siet.

Telephonice a kalauz is kikérdezték, ki jelentette, hogy a hölgy a délutáni vonattal gyakran utazott a fővárosba. Arra is emlékezett, hogy egy férfi szállt be hozzá Komáromban, kire a portás leírása teljesen ráillett.

Eközben Wehrmann Ottó szomoruan utazik Pestre. A legkülömbözőbb kombinációk cikáznak át elméjén; váltásnál nem kaphatta, mert csak ötven koronát vitt magával. Elutazása előtt mutatta neki, ő még megjegyezte: „Sziveském, nem sokat vehetsz rajta!” Mire azt felelte, hogy hisz tudja, mily olcsón vásárolt ő. Tényleg igaza volt; emlékezett, hogy kollegái háromszor annyira becsülték neje bátoilettjét, mint amennyibe tényleg került. Hogy nevetett rajtuk . . . mily komolyan nézték őt azok . . . Akkor jutott eszébe . . . de még valami: „Mért nem vizionozta felebbvalójának neje Elza látogatását . . .?”

Kinyitotta az ablakot. Majd megnyugodott. „Ostobaság. Minden feltáru! Majd!”

De újra gondolkodóba esett.

Már mikor három év előtt először látta, védtek tőle, mondván: „Veszélyes hölgy Wehrmann ur, sirenotermészetű . . .!”

Táncmulatságon találkozott vele újra. Idegenkedett tőle eleinte, mert nagyon kivágott volt öltözete. De gondolatban is megbocsájtott neki: „A szabóné dolga az!” Akkor már hálójába került. Három hónap mulva a szép vagyontalan lány már neje volt.

„Budapest!” kiáltották a kalauzok.

Ijedten ugrott fel Wehrmann. Mit is fog ő nemsokára megtudni?

Egyenesen a rendőrségre hajtatott. Ott mindjárt kihallgatták, hogy ismeri e Rabet és hogy nejének barátja-e az. Miután mindkettőre nemel felelt, tudatták vele, hogy nejét azzal gyanusítják, hogy bankjegy hamisító bandával áll összeköttetésben. Ha nem vallja be, mikép jutott a pénzjegy birtokába, az ügyészségnek fogják kiszolgáltatni.

„Ennek a gyanusításnak nincsen semmi alapja! Nőnek nincsen több pénzre szüksége, mint a menyit én adok neki. Nagyon olcsón szokott mindig bevásárolni.”

„Engedje meg kérdésemet: Gazdagok nejének szülei?”

„Nem, nincs semmi vagyonuk.”

„Mennyit ad nejének havonként öltözékének fedezésére?”

„Negyven koronát.”

„Ma délelőtt kilenczvenhét korona értékű pongyolát vett Bárczaynál . . . Ezt akarta hamis pénzzel kifizetni . . .”

Wehrmann Ottó támolygott. Neje otthon azt mesélte neki, hogy majd husz koronáért vesz egy csinos pongyolát . . .

Az asztalt kellett megfognia és megváltozott hangon szölt: „És ennek daczára . . . fel kell tárulnia! . . .”

„Rögtön nőmhöz megyek, uram . . .”

Örömkialtással karolta át Elza. Ő visszataszította magától; „Mond meg az igazat! Honnan vetted azt a százkoronást? Azzal gyanusitanak, hogy egy körözött bankjegyhamisítóval állsz összeköttetésben . . .”

„Az a gazember!” Kiáltá dühösen. „Esküszöm” Ottó, hogy soh'sem láttam azt az embert előttem.

„Miért ajándékozta neked a pénzt?”

„Ajándékozta?” Kérdé jól játszott csodalokozással. „Véletlenül ugyanabban az osztályban utazott, mint én, és mert nem tudtam a sok aprópénzt kis táskámban eltenni . . . beváltotta egy darabra . . .”

„De hiszen nem volt annyi aprópénzed!”

„Volt . . . tudod . . . a pályaudvaron találkoztam Rózával. Kért, hogy vegyek neki mindenfélét . . .”

„Ne igyekezz tovább is meghazudtolni!” szölt Ottó megvetően. „Ma reggel beszéltem Rózával, nem is tudta, hogy elutaztál.”

„Nos hát . . . ha tudni akarod, azért adta a pénzt, mert tetszettem neki . . .”

Férje bámulta. Hogy is szerethettem valaha ezt az asszonyt? Kérdezte önmagától.

A férfi lassan hátrált előre: „Hát ez volt eddig nőm? Volt . . . megértted? Házamba többé vissza nem térsz!”

Ijedten összekulcsolta kezeit: Ottó, most kérlek, ne hagyj el!”

„Sürgönyileg hívtam atyádat. Helyzeted nem veszélyes, ha mindent bevallasz a rendőrségnél.”

Az ajtó felé közeledett.

„Hát el akarsz tőlem válni!” kiáltá nevetve. „Nem bánom. Akkor én féltv mulva bizony már grófné vagyok! Egy előkelő személyiség érdeklődik utánam.”

Megvetőleg fordult újra a nő felé. „Csak akkor, ha nem oly hamis számításod, mint bankjegyed és mint te magad!”

Németből:
Terényi Marcell.

A főispán József főhercegről. Zombor város mai közgyűlésén *Latinovits* Pál elnökő főispán ezzel az eszmegazdag, érzelmeteli s megható beszéddel emlékezett meg József főhercegről:

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Minden magyar ember szívében a mai napon gyász vonul át. A legmagyarabb királyi Herceg nincs többé. Mert József kir. herceg méltán nevezhető a legmagyarabb királyi hercegnek, miután hazafias viselkedése folytán s a magyar ügyeknek lelkes pártolója lévén, ezen czimet jogosan érdemelte meg. Alig van hazafias és jótékony közhasznú intézmény hazánkban, melynek ő alapítója, buzgó gyámolítója, szóval, tettekkel és anyagiul ne lett volna.

Midőn a magyar királyi honvédség ezelőtt 35 évvel fényes történelmi remiszistentiák alapján felállított, minden magyar hazafi szívet lelkes öröm fogta el! Ezen öröm fokozódott, midőn a honvédség élére annak főparancsnokául a közös hadsereg csataviselt hős főbörnökát József kir. herceget neveztek ki. Az ő fáradhatlan tevékenysége a honvédséget külföldi szaktekintélyek egyhangu elismerése szerint a legelső csapattest és hadseregek sorába emelte. Ezen szakvélemény megkoronázása az ő 35 éves lelkes

kiváló tevékenységének, melyre mindannyian büszkék vagyunk. Mint gazda nagy kiterjedésű birtokain valóságos mintagazdaságot folytatott. Valóságos mintaképe volt a belterjes gazdálkodás és állattenyésztés terén a magyar gazdának. Alkalmazottainak valóságos jószágos atyja volt. Nem egy közhasznú ujtás az ő gazdaságaiból terjedt el az országban úgy a magtermelés, mint a jószágtenyésztés terén.

A tűzoltóságnak egyik megeremtője, lelkes védnöke, anyagilag és erkölcsileg támogatója volt. Mint családapa valóságos patriarkális életet élt s példát szolgáltatott a gunyhóktól a palotákig.

Midőn három évvel ezelőtt a honvédség megszűnésére városunkat szerencsétlenül látogatásával, városunkról a legnagyobb dicsőretillyel nyilatkozott.

Tisztelettel indítványozom:

I. hogy a mai közgyűlés a gyászjelűl elhalasztassék s a polgármester bizassék meg későbbi összehívásával,

II. József kir. herceg emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék,

III. az özvegy királyi Hercegnő és a családhoz megleghangu részvétírat intéztessek,

IV. vezetésem alatt a város polgármestere, országgyűlési képviselője és a netán csatlakozni kívánó városi biz. tagok részvételével küldöttségileg jelenjen meg a temetésen s díszes koszoru helyeztessek a ravatalra. A csatlakozni kívánók folyó hó 16 án délig nálam jelentkezni sziveskedjenek,

V. Zombor város törvényhatósági bizottsága kezdeményezze s írjon át a többi törvényhatóságoknak, hogy a legmagyarabb királyi herceg emlékére az ország fővárosában Budapesten szobor állíttassék fel.

Egy főispán adománya. *Bezeredy* István szabadka-bajai főispán a bajai plébánia céljaira 100 koronát adományozott.

Az orvosi kar köréből. Rözsavölgyi Lipót elhunytával megüresedett szívácsi körorvosi állást *Tárczay* zombori főszolgabíró dr. *Stricker* Péterrel töltötte be — ideiglenesen.

Névmagyarosítások. Adler Soma bacsótopolyai illetőségű ugyanottani lakos bankhivatalnok „Bodnár”-ra, Mihalitska István állami tanítóképző intézeti tanár bajai lakos, valamint kisköri György és István gyermekei „Jós”-ra, Bundszits István zombori lakos „Borsidi”-re *Neuburg* Marcell újvidéki lakos „Nemes”-re, *Braun* Arnold bácsszentiváni lakos „Balázs”-ra változtatták családi neveiket.

A zentai népiskolák megvizsgálása. *Kárpáthy* Sándor segédtanfelügyelő a napokban megvizsgálta a zentai népiskolákat.

Óváció Vértesi Károlynak. Vértesi Károlynak, akinek a Schweidel-ünnepély létrejöttében orszlánrésze volt, a rendezőbizottság díszes emléktárgyat fog átnyújtani, annak jeléül, hogy az ünnepély nagy sikere első sorban neki köszönhető. Erre az elismerésre a jeles férfiú csakugyan alaposan rászolgált.

Házasságok. Császár Ilonka kisasszonnyal, Császár Péter topolyai főszolgabíró bájos kedvességű és nagymiveltű leányával a napokban tartotta kézfogóját dr. *Lestár* Albert topolyai ügyvéd.

Bosnyák Mariška kisasszonyt, *Bosnyák* János bezdáni jegyző kedves és szeretetreméltó leányát eljegyezte dr. *Szilágyi* Károly bezdáni ügyvéd, tartalékos huszárhadnagy.

Dr. *Márton* Jenő szabadkai ezredorvos pünkösdi hétfőjén tartotta esküvőjét *Boér* Rózsa urhölgygel Csongrádon.

Dégi Mihály óbcesei állatorvos eljegyezte *Kármán* Ilonka kisasszonyt, dr. *Kármán* József szabályai ügyvéd szeretetreméltó leányát.

Kunetz Sarolta kisasszonyt, *Kunetz* Ignác nagykereskedő kedves és művelt leányát vasárnap vezette oltár elé *Mayer* Henrik nagybecskereki bankigazgató.

Pusztai Béla szabadkai lapszerkesztő a napokban tartotta esküvőjét *Hauser* Mariska kisasszonnyal.

Weiss Lajos dárdai magántisztviselő eljegyezte *Ungár* Berta kisasszonyt, *Kramer* Jakab bajai földbirtokos szeretetreméltó gyámleányát, a „Beáta” néven ismert kitünő tollú írónőt.

Pusiberk József mohácsi gépész eljegyezte *Kubina* Mariska kisasszonyt Bácsalmásról.

Mayer Boldizsár csonoplai tanító eljegyezte *Konczek* Gizella kisasszonyt, a csonoplai népiskola jeles képzettségű tanítónőjét.

Prokecz Elek topolyai mérnök eljegyezte *Wighárd* Aranka kisasszonyt Kulán.

Robitssek Gyula bajsai földbirtokos jegyet váltott *Büchler* Erzsike kisasszonnyal Mindszentről.

Schwáb József szabadkai ékszerész vasárnap tartotta esküvőjét *Bitterman* Etelka kisasszonnyal, *Bitterman* József szabadkai nyomdajelölő kedves leányával.

Schlesinger Jenő bajszentiváni kereskedő hétfőn vezette oltár elé *Brust* Ilonka kisasszonyt Baján.

Koncz György zentai illetőségű, kolozsvári mérnök szombaton tartotta esküvőjét *Beóthy* Anna kisasszonnyal, *Beóthy* István hercegprímási uradalmi jószágigazgató leányával.

Singer Gyula, a szabadkai zsidó hitközség titkára eljegyezte *Lakos* Irén kisasszonyt, *Lakos* Gyula jégkereskedő leányát.

Tanítók előléptetése. A bajmoki róm. kath. iskolaszék a napokban tartotta Kuluncsics Miklós ker. esperes plébános elnökelete alatt ülését, amelyen *Török* József tanítót a Hankányi-féle állásra léptette elő, az ő helyére pedig *Kemény* Simont választotta meg.

Egy zentai tisztviselő fegyelmi ügye. *Burány* János zentai városi tanácsost, ki ellen fegyelmi eljárást tettek folyamatba, s emiatt állásától felfüggesztették, most újból visszahelyezték állásába. Hanyagság miatt azonban 50 korona pénzbírsággal sújtották.

Katonai szemle. *Minarelli* Sándor dandárparancsnok a napokban szemlét tartott a 86. gyalogezrednek Szabadkán állomásozó zászlóalj fölött.

A bajai járásbírósköréből. *Verner* Ferencz bajai segédtelekkönyvvezetőt a módosi járásbíróskörhöz telekkönyvvezetővé nevezte ki az igazságügyminiszter.

Bácsmegeye az Urániában. *Zsedényi* Aladár az Uránia számára tudvalevően megírja Bácsmegeye történelmét s társadalmi viszonyait. Az író most Szabadkán járt, ahol sok érdekes felvételt eszközölt.

Személyváltás Szabadka városánál. A szabadkai főispán *Plau* Géza városi iktató helyébe, aki állásáról lemondott, *Vojnich* Aladárt rendelte ki helyettesül.

Állami kedvezmény a verbászi kendergyárnak. A kereskedelemügyi miniszter a „Magyar kendergyár részvénytársaság Uj-Verbász” cég újverbászi fő és fióktelepe részére 1904. évi május 15-től számítandó 15 évre az állami kedvezményeket engedélyezte.

Japánünnep Bácsmegeyében. Bácsmegeyében több helyen örömmümpet rendeztek a japán győzelem alkalmából. Így a zombori tialtság, mely szombaton a Vadászkiirt-szállóban estélyt rendezett és *Grubi* Henrik bulkeszi kisbirtokos, aki vacsorát adott az intelligenciának.

Zombori kirándulók Gomboson. A zombori iparos dalárda vasárnap kirándulást rendezett Gombosra. Este a gombosi vasuti állomáson dal- és táncestély volt, melyen a község és környéke társadalmi nagyszámban volt képviselve. A dalárda előadását, de különösen annak tréfás részét nagy tetszéssel fogadták.

Díjazással összekötött céllövészet. *Tripolszky* Béla, Bács község jegyzője — mint nekünk írják — érdekes kirándulást szervezett f. hó 1-én a Bogyán-hoz tartozó vadászterületén, az úgynevezett „Széplaki” erdőben, mely kiránduláson részt vett Bács község egész intelligenciája. Maga a hely oly festői szépség, melynél az ember ritkán láthat szebbet és lelket gyönyörködtetőbbet. A vendégszerető házigazda a kirándulást érdekesebbé teendő, díjazással egybekötött „gömb céllövészetet” rendezett, mely versenyen a következők vettek részt: *Imre* Izidor állatorvos, *Eichinger* Ádám tanító, *Ladányi* Vincze kir. mérnök, *Hirrmann* Máté s. jegyző, *Szentiványi* Gyula mérnök, *Weinrich* Dániel végrehajtó, *Tripolszky* Béla közs. jegyző és dr. *Haunig* György tb. megyei főorvos. A versenyzők közül az első díjat *Hirrmann* Máté, a második díjat *Tripolszky* Béla, a harmadik díjat *Ladányi* Vincze nyerte el. A verseny befejezése után a társaság letelepedett és ritka jó étvágyal fogyasztotta el az ott a szabadban főzött gulyást és vig poharazás közt éltették a nap hőseit. Az első felköszöntőt *Evetovics* János plébános mondotta a megszokott ékes szólásával, melyben *Tripolszky* Béla közs. jegyzőnek mondott köszönetet a vendégek nevében a sikerült kirándulás szervezéséért. A társaság csak a késő esti órákban oszlott szét a legderültebb hangulatban.

A kishegyési kath. kör e hó 18-án zártkörű nyári mulatságot rendez.

Palánkai kath. legényegylet czimen új Társskör alakult Palánkán. Elnöke *Schröder* György plébános. Az új együletnek már is 200 tagja van.

Az apatini iskolai növendékek f. hó 8-án jól sikerült juniálist rendeztek a Kacsanszky-féle erdőben.

Halálozások. *Hajnal* Simon bajmoki segédjegyző e hó 8-án 23 éves korában meghalt. Derék, szorgalmas tisztviselő volt s így méltán szerették. Nagy részvételt temették el. A községi előjáróság, több egylet és testület küldöttségileg volt képviselve.

Haméder Károly zombori nagybirtokos, a zombori társadalom egyik puritán jellemű, közfiszteletben álló tagja e hó 7-én 77 éves korában elhunyt. A község öriási részvételével temették. Nagy és tekintélyes család gyászolja.

Antality Hugó ny. tanító Palánkán 41 éves korában meghalt.

Baresy Zsigmond zentai nyomdász e hó 8-án 58 éves korában meghalt.

Mikosevits Jevrem szenttamási gör. kel. tanító 43 éves korában elhunyt. Nagy részvételt temették el.

A tüdővészések szanatoriumáról, melynek kérdésével legutóbbi számunkban foglalkoztunk, a szépirodalmi „Bácsország” legutóbbi számában is jelent meg egy cikk *Lukácsy* István írta s a mellett foglal állást, hogy *Palics*on létesítsenek szanatoriumot. *Minthogy* Bácsmegeyének e kedves fürdőhelye a vasuti forgalom göczpontján fekszik, másrészt pedig a terület is alkalmas ilyen célra, az eszmét helyénvalónak, czélszerűnek találjuk, csak hogy mit szólnak majd ehhez a szakörök, az orvosok és mit szólnak hozzá a fürdőző község, mely érthető okokból nem igen szeret tüdővészések szanatoriuma mellett üdülni.

Fedák Sári Újvidéken. *Fedák* Sári, a magyar színészvilág legkedveltebb alakja, az ünnepelelt primadonna e hó 19-én Újvidéken hangversenyt rendez. *Schäffer* Péter könyvkereskedő a hangversenynek buzgó és szakavatott rendezője birta rá a nagy művésznőt, hogy ránduljon le a Délvidék virágzó városába. Képzeltető a lázas izgalom, melylyel a modern táncoperettek fölülmulthatatlan, bájos diváját, a pajkos Zsaszát várják. A művésznő már e hó 18-án érkezik oda *Fereny* Károly, a Király-színház jeles komikus társaságában, aki szintén közreműködik a hangversenyen.

A bácsi ág. hitvallású ev. egyházmegye ez idei rendes közgyűlését f. év június hó 27-én Újvidéken d. e. 9 órakor tartja. Előzetes tanácskozmány június 26-án d. u. 5 órakor leendő. A közgyűlés folyama alatt a lelkeszi segélyegylet közgyűlése is megtartatik. Miután a 6 évi időtartam, melyre az egyházmegyei tisztikar meg lett választva, e közgyűléssel véget ér, a főesperes, egyházmegyei felügyelő, az alesperes és az egyházmegyei másodfelügyelő állása egyházakénti szavazás útján lesz betöltendő. A többi hivatalok betöltése, valamint az egyházmegyei törvényszék választása az egyházmegyei közgyűlésen fog eszközöltetni. Az egyházmegyei közgyűlés tárgyai: 1. A főesperes évi jelentése s ennek kapcsán a netalán szükséges határozatok. 2. A tavalyi egyházm. közgyűlés jegyzőkönyve kapcsán tárgyalandó ügyek. 3. Iskolai jelentések, valamint új beadványok elintézése. 4. Az egyházmegyei tisztújítás eszközlése és az egyházm. törvényszék választása. Akármiféle folyamodványok s kérelmek, legalább egy héttel a közgyűlés előtt a főesperesi hivatalhoz küldendők.

A topolyai templom orgonája. *Zahorecz* István topolyai földbirtokos és neje 11,000 koronát ajánlottak föl az új templomba felállítandó szép orgonára. Három hazai orgonakészítő cég adott be pályázatokat: *Angster* pécsi, *Országh* Sándor rákospalotai és *Rieger* Testvérek budapesti. A beérkezett pályázatok fölülbírálás és jóváhagyás végett felterjesztetvén az érseki hatósághoz, *Angster* József és *Fia* pécsi orgona gyáros pályázata fogadottak el, mivel a szerződés a legközelebbi napokban megkötetik.

Zsidó kongresszus. A bácsmegeyi VII. izr. községkerület hétfőn ülést tartott Szabadkán, melyen a következő hitk. képviselők voltak jelen: *Freund* József óbcece, dr. *Milkó* Izidor Szabadka, dr. *Hesser* Gyula, dr. *Rosenberg* Samu és dr. *Bruck* Samu Baja, dr. *Löbl* Nándor Magyar-kanizsa, *Krausz* Lázár Örszállás, *Reiter* Vilmos Temerin, dr. *Kohn* Károly és dr. *Pap* Ignác Újvidék, *Neugebauer* Sámuel Szivacz, *Szabados* József Bajmok, *Donát* József Mélykut, *Basch* Vil-

mos Csantavér, dr. Neumann Ignác Apatin, Ungár Pál Omorovicza, Grauaug Lipót Bácsalmás, dr. Fischer Mihály Zombor, Weiszberger Fülöp Pacsér, Fürst L. Gyula Kula, Robicsek M. Majsza, György Mór Martonos, dr. Singer Bernát, dr. Barta Antal, dr. Klein Adolf, Kohn Mór, Hartmann Rafael, Vas Ferencz. Az ülés délután 3 órakor a zsidó hitközség tanácstermében vette kezdetét. Innét a templomba mentek, ahol *Gaál* Ferencznek erre az alkalomra szerzett egyházi énekét adta elő *Maczák* Manó. *Koch* Arminné gyönyörű szólóéneke után dr. *Singer* Bernát szabadkai magyar hitszónok a nap jelentőségéről tartott prédikációt. Szép beszéde nagy hatást tett a jelenvoltsokra, akik közt *Varga* orsz. képviselő, *Liró* polgármester és *Bóbits* városi tanácsnok helyet foglaltak. Ezután a tanácsteremben folytatták a közgyűlést. Dr. *Klein* Adolf szabadkai hitk. elnök megnyitó beszéde után dr. *Papp* Ignác ujvidéki főrabbit korelnökké választották. Az ő vezetése mellett dr. *Kohn* Károly ujvidéki ügyvédet kerületi elnökké választották meg, aki szép beszédben köszönte meg a figyelmet; alelnökké dr. *Barta* Antal szabadkai orvost, előjárósági tagokká *Freund* Józsefet, dr. *Bruck* Samut, dr. *Fischer* Mihályt, dr. *Pap* Ignácot, dr. *Singer* Bernátot, *Basch* Vilmost, *Löbl* Nándort, Ungár Pált és dr. *Neumann* Ignácot választották meg. A községkerületi bíróság elnökei dr. *Milkó* Izidor és dr. *Hesser* Gyula lettek. Este fényes bankett volt, melyen százan vettek részt.

Baja város József kir. herceg temetésén. Baja város ma megtartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy *Hegedűs* Aladár polgármesterrel képviselteti magát a kir. herceg temetésén, sirjára koszorút helyeztet.

Az óbecsei bírósági palota. Óbecséről jelentik, hogy a miniszterium jóváhagyta Óbecse községnek ama határozatát, mely szerint 600 négyszögöl területű telket a plébánia melletti községi üres telekből átenged a kincstárnak, hogy oda az állami járásbíró részére palotát építsen. Miután az épület terve is már készen van az igazságügy miniszteriumban, úgy most már több, mint bizonyos, hogy az őszön megkezdik a hatalmas palota építését és még tél előtt tető alá is hozzák.

Égi tünemény Titelen. Titeli levelezőnk írja, hogy f. hó 11-én este fél 9 óratól háromnegyed 9 óra után 5—10 percig északnyugoti irányban a Gönczölseker magasságában élénk ezüstszerű égi tünemény volt látható. A tünemény alakja fölfelé csapott farku kigyót ábrázolt. A babonás szemlélők között meg is indultak a jóslatok: háború, döghalál stb. efféle. Ma mindenki az égi tüneményről beszél.

A csajkásföldek megtekintése. *Szunyog* Szabolcs biharmegyei birtokos — mint titeli levelezőnk írja — a Budapesti Központi Jelzőlog Bank megbízásából a napokban a sajkás községeket bejárta azon célból, hogy a kisgazdák kezén levő földek forgalmi értékéről tájékozást szerezzon. Meglepetve vette mindenütt tudomásul, hogy a földek ára egyes községekben a tagosítás folytán 400 koronáról 1000—1100 koronára emelkedtek.

A titeli ujvidék-óbecsei vasut hivatalos bejárása. Titeli tudósítónk írja: *Tárczay* József, a Máv. szegedi üzletvezetőségének I. oszt. vasuti főfelügyelője f. hó 10-én *Findez* Kálmán vasuti ellenőr kíséretében külön vonaton járta be a Titeli-ujvidék-óbecsei helyiérdekű vasut vonalait.

A mozsori iskolák megvizsgálása. Titeli levelezőnk írja: *Kárpáty* Sándor segédtanfelügyelő f. hó 7-én Mozsor község iskoláit megvizsgálta, hol *Fritz* Kamilla izr. tanítónőt és *Eremics* Dusan községi tanítót a magyar nyelv tanításában elért szép eredményért ismételtan megdicsérte és előtűk köszönetét nyilvánította. Eme buzgó tanerőktől sokan példát vehetnének.

Apatin-gombos-dernyei vasut. A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott a *Schoch* és *Grossmann* budapesti cégnek *Apatintól Szonta* község határán át a m. kir. államvasutak vonalának *Gombos* állomásnál való keresztezésével és *Bácsordas* község érintésével *Dernyéig* vezetendő 0.70 méteres keskeny nyomtávú helyi érdekű vasutvonalra.

Lövöldözés Sajkásgyörgyén. Folyó hó 12-én a sajkásgyörgyei bucsun *Sovlyánszki* Milán 22 éves földműves összeszólalkozott *Pópits* Sándor 24 éves társával. A szóváltás alatt *Sovlyánszki* forgópisztolyát vette elő és *Pópits*ra lőtt. Lövése azonban nem talált, amit *Sovlyánszki* látván, kést ragadott és avval összeszurkálta ellenfelét, aki most súlyos beteg.

Beültött szocziálista gyűlés. A szabadkai szocziálisták pünkösd ünnepén Sebesicsen és Mérges-pusztán gyűlést akartak rendezni. A főkapitány azonban a kérelmet elutasította, mert a kérelmezőket nem találta megbízhatóknak a rendfentartását illetőleg.

A züllött testvér. Ujvidékről jelentik hogy *Fischer* István, Hatvan községének aljegyzője beállított gazdag nővérehez, Bas végrehajtó nejehez és pénzt kért tőle. Basné elutasította, mondván, hogy már eleget adott neki. Erre *Fischer* revolvert szegezett nővére, akinek nagynehezen sikerült az udvarra kimenekülni, s ott lármát csapott. Azalatt *Fischer* István mellbelötte magát. A rendőrség csakhamar megjelent a helyszínen és *Fischer*t, aki életveszélyes sérülést szenvedett, beszállították a kórházba.

Fizetésektelenség Kuczorán. *Guttman* *Salamon* özvegye kuczorai cég fizetésektelen lett. A 38 évig fennállott üzlet a rossz üzletmenet és kedvezőtlen családi viszonyok miatt jutott a tönk szélére.

Utcai verekedés Topolyán Topolyán, ahol alig mulik el hét néhány verekedés nélkül, a múlt vasárnap *Becskei* István akarta a község jóhírnevét megóvni s ezért a mítsem sejtő *Gergely* Pált úgy elverte, hogy vértől borítva rogyott össze. Az esetet fölvetették az eről gyűjtött statisztikai adatok közé.

Czigányok garázdálkodása. *Morovitz* György hercegszántói földbirtokostól, amint a mezei munkát végezte, szeme láttára néhány cigány felült a kocsi s a lovakkal elhajtott. Hiába siettek utánok Őrszállásig, a fogat eltűnt. Egy hét múlva *Keczal* pestmegyei községben csípték el a jómadarakat a csendőrök. Lovak és kocsik most már *Morovitz* birtokában vannak.

Üstökös. Zsabyai levelezőnk írja: Ritka látványnak, égi tüneménynek voltunk szemtanui folyó hó 11-én este. Ugy fél 9 óra tájban egy üstökös tűnt fel, amely észak-nyugati irányban haladt óriási sebességgel, hosszú keskeny felhőszerű farkat hagyván maga után. Maga az üstökös csak egy-két pillanatig volt látható, míg az utját jelző farkok pár percig maradt a szemhatáron. A megjelent üstökös sok mende-mondára ad tápot. Különösen egy bekövetkező háborúról regélnék, mert ilyen kardalaku üstökös a hetvenes években is tűnt fel Magyarországon egén.

Öngyilkos gyermek. Csurogról írják lapunknak: *Davidovác* Koszta, 13 éves kőműves inas ritka példáját adta barátai hűségének, amely gyermekeknek csakugyan szokatlan. Azért, mert egy jóbarátjával, inastársával összeveszett, gazdája vadászfegyverével szíven lötte magát és azonnal szörnyen halt.

Háboru a csurogi bucsun. Magában véve a csurogi bucsu alatt a helyi körülményekkel ismerősök már háborúságot értenek. Hogy azonban a verekedéseiről hírneves faluban történetekről a körülményekkel nem ismerősök is tudomást szerezzenek, megírom az e hó 11-én lefolyt bucsuban megtörtént eseményeket. *Lázits* Lázár csurogi halór a bucsu felett örömeiben felöntött a garatra és valami nagyot akarván cselekedni, revolverével kiállt az utca egyik forgalmasabb helyére és lövöldözött. A sok durranásra *Pergel* István és *Kasza* Péter községi rendőrök *Lázits*hoz közeledtek és felszólították, hogy hagyja abba furcsa kedvtelését. A berugott atyafi nemcsak hogy nem hederített a szép szóra, hanem még a rendőrökre fogta fegyverét. A rendőrök kénytelenek voltak tehát szintén fegyvert fogni és a lövöldözéseket viszonzni, persze célzás nélkül. Végre aztán *Lázits* megadta magát. Megvalsalva vitték be a község házára.

Atyja után a halálba. *Stefanovics* Lajos 19 éves keletibai gulyás hétfőn hajnalban a marhaistállóban felakasztotta magát s mire tottét észrevették, kiszenvodott. Környezetének gyakran panaszkodott, hogy atyja halála miatt, ki ugyanolyan módon lett mult év október 8-án öngyilkossá, megunta az életét. S hogy végzetes elhatározásainak ez volt az oka, azon körülmény is igazolja, hogy épen azon a kelyen akasztotta föl magát, ahol hónapokkal ezottott atyja vett bucsut az élettől. A tragikus sorsu legény hulláját a mentők a tető hullaházába szállították, hol ma rendőri boncolást eszközöltek rajta.

A bicskázás áldozata. F. hó 10-én — mint titeli tudósítónk írja — *Szremác* Zsiván, *Kozárev* Toma és *Mutics* Mita mulatozás közben összeszólalkoztak. *Mutics* Mita, ki különben is összeférhetlen természetű ember volt, bicskát vett elő, társai azonban a bicskát tőle elvették. *Kozarev* Toma védekezés közben az elvett késsel több szurást mért a támadóra és a lapoczkája alatt egy halálos sebet ejtett rajta, melynek következtében *Mutics* Mita a helyszínen szörnyen halt. A hullát f. hó 11-én *Petrovics* László titeli vizsgálóbíró dr. *Deák* Imre törvényszéki, dr. *Polgár* Gusztáv titeli községi orvosokkal boncoltatta. Mint ellenőrző orvos dr. *Thurszky* Pál járásorvos volt jelen. A tetteseket a vizsgálóbíró elfogta.

Aki szokásból veri a feleségét Zentáról jelentik ezt a jóízű históriát: *Homolya* György (heresus) vízfordónak az a rossz szokása volt hogy ahányszor hazament a vízfordásból, mindannyiszor jól elverte a betegágyban fekvő feleségét. Pénteken is ezzel a háziszerrrel próbált segíteni a beteg asszony baján. Fia emiatt beszaladt a rendőrséghez, és feljelentette apját. A rendőrkapitány megfenyítésül 2—3 órai elzárásra ítélte *Homolyát*. *Homolya* nagyon a szívére vette a szegényét és mikor hazament a dutyiból, anynyira elbusalta magát, hogy elakarta magát emészteni. Megvett 3 drb 2 kros szivart, azután a felesége orvososságából is jól felhajtott s lefeküdt, hogy csendesen bevárja a halált. A várva várt halál ugyan nem következett el, hanem ehelyett iszonyu fájdalmak következtek a gyomrába, amire aztán éktelen jajgatásban tört ki. A házbéliek orvosért szaladtak, aki elenszert adott be *Homolyának* és így most már nyugodtan tovább verheti a feleségét.

Tűz Titelen. F. hó 12-éről 13-ára menő éj-jelen fél 1 órakor Titelen özv. *Belovuk* *Mladenné* nádfedeles háza ismeretlen módon kigyuladt és leégett. Nevezett nő férjét néhány hét előtt munka közben a guta ütötte, szegény nő tehát nemcsak férj nélkül maradt, de hajlék-lanná is vált.

Halálos esés. *Temerini* levelezőnk írja: *Csernák* István temerini napszámos f. hó 9-én pénteken este kiköszörült kaszával hazafelé igyekezett. Utközben kezdett esni az eső, s az ut sikossá válván *Csernák* megcsuszott, s valószínűleg nyeletlen kaszáját támasztékul előre vetette, de az elesést meg nem akadályozta, s oly szerencsétlenül esett, hogy a felfelé álló kasza hegye baloldalán a szív alatt mellébe hatolt, s a szősoros értelmében fölnyársolta őt. Annyi ereje azonban volt, hogy a testén keresztülhatolt kaszát önmaga kirántotta, s még néhány házzal odább is jutott, úgy hogy saját lakásába érhetett. Feléségének még annyit mondott: „agyon szurt a kasza”. Erre összeroskadott, s legott meghalt.

A börze áldozata. *Siácski* Néczó adai földbirtokos nagyobb börze veszteségek miatt, melyek a tönk szélére juttatták, felakasztotta magát.

Gyanus haláleset. *Koslik* Julianna szabadkai lakos tegnapelőtt gyanus körülmények között megbetegedett s egy fél órával kórházba szállítása után, meghalt. Tegnap volt az asszony kihült tetemének a boncolása, a mely alkalommal a halál okául hashártyagyulladás konstatáltatott.

Legujabb.

A Fejérvary kormány.

Ő felsége ma délután fél kettőkor hosszabb kihallgatáson fogadta báró Fejérvary Géza tábornagyot, a ki jelentést tett ő felségének, hogy kormányát végleg megalakította.

Fejérvary után a király gróf Károlyi Györgyöt fogadta, a ki hir szerint a király személye körüli miniszter lesz.

Bácskai karczos.

A bajai tűzoltóság újjászervezésén fáradoznak. A hiba állítólag az, hogy a tűzoltóság nem rendelkezik elég lovakkal.

Ez kissé feltűnő, mert egyes bajai körök az ellenkezőjét hirdették. Tudniillik, hogy Baja városában sok a ló.

Schweidel-albumot akar egy zombori újságíró, Kiss Antal kiadni, de olyan módon, hogy a legmerészebb fantázia meghökken a hallatára.

Erre nyugodtan mondhatjuk, hogy Kiss szerenésje nem lesz nagy.

Szemző Gyula védnöksége. A bácsszentistváni lövészegylet Szemző Gyulát védnökévé választotta meg.

A lövészegylet ezuttal fôladata magaslatán állt, mert jól *találta el*, hogy kit illet az ilyen megtiszteltetés.

„Legyen vége a komédiának.” Ez a czime az *Uj-Bácska* legutóbbi vezércikkének.

Furesa, hogy tisztelt lapársunk véget akar vetni a komédiának, holott a „*Rovásában*”, a Schweidel ünnepélyről való okoskodása — kaczagtató komédia.

Gróf Teleki Arvéd adománya. Gróf Teleki Arvéd, az ujvidékiek képviselôje, tekintettel arra, hogy a minimális törvényes választási költségeknél is kevesebb választási kiadása volt, 1000 koronát adott az ujvidéki szegényeknek.

Ugy hirdik, hogy az *apatiniak* képviselôje, *ugyanaz indokoktól vezettetve*, szintén nagyobb összeget fog adományozni — az *apatini szegény korcsmárosok* javára.

A zentai városi közgyûlések. A Zentai Híradó vezércikkében azon kesereg, hogy a polgármester mindég a hetivásárok napjaira üzi ki a közgyûléseket, s így a képviselôk ület kereskedô és iparos tagjai nem vehetnek azon részt.

Laptársunknak az okoskodását nem értjük. Hiszen aki hetipiaczon akar jelen lenni, az nyugodtan elmehet a közgyûlésekre, mert ott lég nagy vásári lármát, piaczi zajt talál.

Bácskai jókívánások: Az óbecsei nagycendôglónak légy te a bérlôje.

Járeken dalold a Kossuth-nótát.

A szabadkai Hitelbanknál viselj tisztséget.

Közgazdaság.

Katonai szükségletek. A katonai szállítók iránt érdeklôdôket figyelmeztetjük, hogy azok, akik *tûzifát* és *kôszentet*, úgy *szénát* és *szalmát* szállítani hajlandók, f. évi június 15 ig, *kenyérre* és *zabra* nézve pedig f. é. augusztus hó 15-tôl szeptember hó 15 ig tartoznak ánlataikat a szegedi II. honvédkerületi parancsnoksághoz benyújtani. Bôvebb felvilágosítást érdeklôdôk a vármegyei gazdasági egységtől kaphatnak.

Egy gazdasági munka. Lôherer Andor közgazdasági irótól „A II. Königrätz” czimû mű jelent meg a könyvpiacon, mely a vámszerzôdést bírálva, ennek hatását a közös vámterületre és az önálló vámterület kérdésére tárgyalja. Szerzô munkája a szakkörök ismerését is elnyerte. Ára csak 2 korona és megrendelhetô a szerzônél (Budapesten, VIII., Kôszef-körut 19. szám) Ajánljuk az érdeklôdôk figyelmébe.

Gyümölcs-alanyok nevelése Bácsmegyén. A földmivelési miniszter a következô hasznos rendeletet intézte a bácsmegyei állami kertmunkás- és faiskolákhoz:

Tapasztaltatott, hogy külföldrôl még mindig igen sok gyümölcs vadalanys lesz hazánkba

behozva, holott több gyümölcsnemébôl az alanyok itthon is nevelhetôk lennének, ha azok magvai csiraképes állapotban összegyûjtetnének.

Utasítom ennêlfogva a Czimet, hogyha a határában vagy vidékén az alább felsorolt vadgyümölcsnemébôl nagyobb termés mutatkozik, igyekezék azokból nagyobb mennyiségû magvat beszerezni és pedig nemcsak saját szükségletének fedezésére, hanem oly czélból is, hogy ezen magvakból más állami faiskolának is küldethessék vetés.

A gyûjtendô magvak a következôk: vadalma, vadkörte, vad (madár) cseresznye (ennek hiányában puha, félvad cseresznye), vad- és saj-meggy, Myrabolán és Saint Jullien-szilva (ennek hiányában valamelyes félvad hosszukás magva nem való dobzó szilva), vad kajszin (tengeri barack), kemény héjú édes és keserû mandola.

Értesitem egyuttal, hogy czirányu intézkedései alkalmából felmerûlô esetleges nagyobb költségeit külön hajlandó vagyok fedezni, és felhivom, hogy intézkedéseimnek eredményérôl hozzám annak idején jelentést tegyen.

Sertéskivíteli tilalom. A sertéseknek Ausztriába való kivitele az apatini, kulaj, hodsági, topolyai, palánkai, ujvidéki és zombori járásokból tilos.

A kukoricaszár-kévék takarmányozási czélokra való felhasználásáról. Az évrôl évre biztossággal megtermô nagymennyiségû kukoricaszár, eddig a marha állásokban alig talált megfelelô hasznosításra. Pedig táp anyag tartalma (fehérje 5.6, zsír 1.6, szénhydrát 42.5, rost 25.6, Cselkô és Kossuthyány szerint) különös figyelmet érdemel s azt eredményesen lehet érvényesíteni minden gazdaságban. Szükséges azonban, hogy a kukoricaszár-kévék felaprítására kellô gondot fordítsunk, eleve meg jegyezzvén, hogy a közönséges aránytalanul költséges és fáradalmas szeckavágással czélt nem érhetünk el.

Sok kísérletezések történtek már anélkül, hogy beváltak volna. Egy módszer azonban olcsóság és czélszerûség tekintetében a leghatározottabban sikeres. Ez pedig nem egyéb, mint a már rég ismert szabadalmazott Bajzath Ignác, (Székelyhid) féle gabona eséplésnél is kitérônek bizonyult, s a hirdetési rovatban felémeltet dobkosár-betôt alkalmazása, melylyel erôs fogakkal ellátott szerkezeténél fogva a kukoricaszár-kévék teljesen felapríthatók, illetve összetéphetôk olyként, hogy a legvastagabb száruk is a szalmához hasonlók lesznek. A kukoricaszár kévéket épp oly módon etetve, mint a szalmás gabonát szoktuk, ez a szerkezet apróra tépi, — a kukoricaszárban levô belrészek szabaddá válnak és a géprôl lejövô tépett kukorica consistentiója olyanná válik, mint a szálas takarmányé.

Nem csak a munka jó a mit végez, hanem a mennyiség is bâmulatos. A gép dobjának gyorsforgása kegyetlen rombolást végez, a betét alkalmazásával a kukoricaszáron, — úgy hogy az teljesen összetépve, a szár aztán zombolyázandó, vagyis egyenes falu, minél magasabb kazlakba rakandó, és magas szalmakalappal megterhelendô, részint hogy nyomást gyakoroljon, részint hogy az esô ellen védje. Így aztán megerjed és emészthetôvé válik.

A kukoricaszár tehát így emészthetôvé válik és a közepes szénát emészthetô tápszerek dolgában megközelíti. De a mi nevezetesen, ôsszel a kukoricaszárát a törés és kivágás után nyomban a gépre vihetjük és szénává alakítva át, gondosan eltehetjük. A kukoricaszár így elkészítve természetesen alap takarmány, melyet vagy más erôsebb tartalommal bíró szálatakarmánnyal, vagy abrakokkal keverünk, hogy az elôttünk álló különféle takarmányozási czélt elérhessük.

A takarmányinségekkel ily elôkészülettel már bátrabban szállhatunk szembe, mert ha más nem de kukoricaszárunk szokott teremni. Magyarországnak évenként több millió métermázs a tengeriszára terem. Ez ezentul nem lesz pocsékká, hanem jól értékesíthetô takarmánnyá válik, a mely eként hatalmas eszközévô váland állattenyésztésünk fejlôdésének

Szerkesztôi üzenetek.

Gy Gy, Zombor. Közbejött akadályok miatt most nem lehetett.

N. A., Bács. Köszönjük. Tudósításait sziveskedjék ezentul egyenesen Budapestre küldeni, mert különben elkésve kapjuk kézhez.

H. T—r. Nem tauácsoljuk. Ilyen esetben legczélszerûbb, ha a beavatkozástól tartózkodik.

Mélykut. A jelölést teljesen a fôszolgabíróra kell bízni. Szutrély Lipótot mi olyan férfinak ismerjük, aki számol a körülményekkel, a község érdekeit szem elôtt tartja s egyedül ehhez képest jár el a jelölésnél. A küldöttség menesztését, jóllehet senki sem akadályozhatja meg ônôket ebben, fôlôstlegesnek tartjuk.

T. B., Ujvidék. Ilyenkor, amidôn az adminisztráció gépezete alig funkcionál, bajos megjósolni, hogy mikor kerül dülôre a telefon ügye.

Dr V. D., Regöcze. A bejelentett közleményeket várjuk.

I. I., Szenttamás. A legjobb toll is, ha soká pihen elrozsdásodik. A régi buzgóság újabb megnyilatkozását kérjük.

H. J., Szilágyi. Uj helyérôl is kérünk közleményeket. Olvasókör, Janoshalma. A bácsalmási választókerületnek 3384 szavazója van. Ebbôl L. G.-ra 1251, L. P.-ra 1329 szavazott le. A regöczei kerületnek 2965 választója van. Ebbôl leszavazott dr. Ballára 1065, Piukovich Elemérre 1284. Aránylag legtöbbet szavaztak Zomborban, ahol 2490 választó közül Drakulicsra 1028, Fernbach Péterre 834, Tomics Jásóra 145 és Malasits szocziállistára 1 adta szavazatát. Összesen 2008 szavazott. Tehát a választóknak 81%-a; ami a legtrikább esetben történik.

„Boldog az én szívem párja.” De ha ezt elolvasná, menten boldogtalan lenne.

S. B—a. Bocsnátot kérünk, de mi soh'se mondtuk ezt. Mi egyszerûen regisztráltuk, hogy a választás abban a szellemben és azzal az eredménnyel folyt le. Kommentárt azonban nem fûztünk hozzá s így rosszul teszi, ha azt állítja rólunk, hogy mi helyeseltük.

„Látom rózsám, szôknöm kell már.” Ha már szôkni akar, mért nem szôkött meg, mielôtt e verset írta?

D. E., Zombor. Crem színû, csattos félcipô magas, barna sarokkal. A szûk, testhez szoruló aljak divatosak. Köznapokra igen tetszetôsek a jobb vászon, piké, könnyebb szövetaljak és ingblousok, férfigallérral, hosszú, tarka önkötô (Selbstbinder) nyakkendôvel.

E. K., Vajszka. Sorra kerül. Szívôl gratulálunk. Miért ily elkésve tudósít errôl a „magánügy”-rôl?

Óbecse. Hétfôn, kedden és ma, csütörtökön Zomborban volt. A többire nézve kérjen közvetlenül a hivataltól felvilágosítást.

1611—1905. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Zsablya községben üresedésben levô és évi 720 korona fizetéssel egybekötött **irnoki állásra** pályázatot hirdetek és felhivom az ezen állást elnyerni ôhajtókát, hogy szabályszerûen felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi **július hó 1-éig** nyujtsák be.

Zsablyán, 1905. évi június hó 7-én.

Nikolits Izidor,
fôszolgabíró.

1—2

Szabadalmazott

kosárbetétek

gôzeséplôgépek számára,

kaphatók a feltalálónál, teljes felelôség mellett, hogy tiszta eséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is. Ugyiszintén a kukoricaszárát, a legvastagabbat is össze lehet vele teljesen tépetni. Ôsszel, a mikor még a kukoricaszárnak egy kis nyirkossága van, kazalba rakva összefüled és kitûnô takarmánnyá válik. Bôvebb felvilágosítással mindenkor szolgálók

A kosárbetétek ára:

4 lóerejû géphez	60 kor.
6 „ „	70 „
8 „ „	80 „
10 „ „	90 „
12 „ „	100 „

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendô.

BAJZATH IGNÁCZ

Székelyhid.

1—10

2137—1905. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye kulai járásába kebeleztetett **Bácskeresztur** nagyközségben lemondás folytán üresedésbe jött

1. és előleges havi részletekben fizetendő 800 korona fizetéssel javadalmazott **segédjegyzői-**

2. előleges havi részletekben fizetendő 720 korona fizetéssel javadalmazott községi **irnoki-**, és

3. utólagos havi részletekben fizetendő 500 korona fizetéssel javadalmazott községi **díjnoki állásra** ezennel pályázatot hirdetek s felhivom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket f. évi **junius hó 28-áig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Kula, 1905. május 30.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

2-3

3209/kig. 1905. szám.

Pályázati hirdetés.

A palánkai járáshoz tartozó **Bácsujlak** községben megüresedett községi **jegyzői állásra** pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hazzám folyó évi **junius hó 24-éig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Ezen jegyzői állás javadalmazása:

1. 742 korona készpénzfizetés.

2. Hat öl kemény tűzifa.

3. Egy negyed telek föld haszonélvezete, melynek adóját a jegyző tartozik fizetni.

Palánkán, 1905. évi junius hó 5-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

2-2

2273—905. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

Felsőkabol községében lemondás folytán üresedésben levő **irnoki állásra** pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi **július hó 15-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fognak.

Az állás évi javadalmazása 600 korona.

Titelen, 1905. május 27.

Szemző János,
főszolgabíró.

2-2

3270/905. kig. szám.

Pályázati hirdetés.

A **Mohol** községben üresedésben levő — illetve helyettesekkel betöltött — **I-ső és II-od** esetleg megüresedő **III-ad irnoki állásokra** pályázatot hirdetek.

Ezen állások javadalmazása:

I-ső irnoki állás évi fizetése: 1000 kor. és napidij-utiátalánya: 90 kor.

II-ik irnoki állás évi fizetése: 800 kor. és napidij-utiátalánya: 60 kor.

Az esetleg megüresedő III. irnoki állás évi fizetése: 800 kor. A fizetés mindhárom állásnál előleges havi részletekben fizettetik ki, az utiátalány 1/4 évenként előre.

Felhivom mindazokat, kik ezen állások bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy B.-B. vm. 6—1387 kgy. számú szabályrendelet 9. §-ában megszabott képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi **június hó 20-ig** nálam adják be.

Zenta, 1905. május 30.

főszolgabírói hivatal
Listyevits Titusz.

2-2

„SZINHÁZ és ÉLET“

a legszebb magyar hetilap,

megjelen minden szombaton. Egyes szám 24 fill.

Felelős szerkesztő: **LENKEI LAJOS.**

A vállalat igazgatója: **LENKEI ZSIGMOND.**

600 oldal! Több mint 1000 kép!

Szenzáció

szép „A Színház“ félévi bekötési tábjaja! Diszes vászonkötésben kapható 1 kor. 80 fill. érért a kiadóhivatalban, (20 fillér szállítási díj, ha postai kézbesítés kívántatik.)

Gyönyörű „A Színház“ félévének diszes kötete 600 oldalnyi terjedelemben. 33 füzet, több mint 1000 eredeti képpel, gyönyörű kötésben 5 korona.

Az európai és különösen a magyar színházi év eseményeinek krónikája.

Uj előfizetők négy koronáért kapják meg. — Nem szabad egy család könyvtárából sem hiányoznia.

Megrendelhető: **a „Színház és Élet“**

kiadóhivatalában **Budapest, VIII. Baross u. 59 sz.** és az összes hazai könyvkereskedésekben. 30—

Állandóan dus választék
Erdélyi jármosökrök

valamint 1 és 2 éves

Erdélyi tinókból

a széplaki bérgazdaságban, Szamosujvár vasútállomástól 20 Perez távolságra. Körülményes

felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós SZAMOSUJVÁRT
(Szolnok-Dobokamegye)

23 40

ad. 2749. kig. 1905. szám.

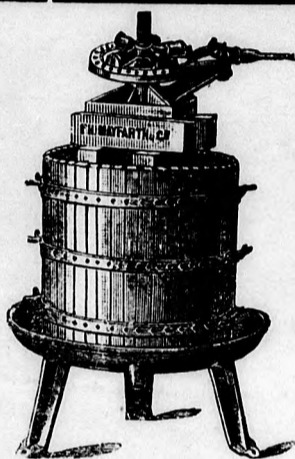
Pályázati hirdetés.

Járáshoz tartozó **Bácsföldvár** községben üresedésben levő és 600 korona évi havi előleges részletekben kiszolgáltató évi fizetéssel javadalmazott községi **kézbesítői állásra** ezen pályázatot nyitok és felhivom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó junius hó 25 ig** terjesszék be.

A szerb nyelv tudása megkívántatik s a megválasztandó a jegyzői irodában irodai teendőket is köteles végzni.

Óbecse, 1905. évi junius hó 8-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Szőlő-sajtók

Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek.

Teljesen felszerelt **szüretelő készülékek** állandóan és kocsira szerelve. **Lé-sajtolók, bogzó őrlők.**

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek. — Szabad, önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“-permetezők, szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére. **Szőlő-ekék** gyártanak és szállítanak jótállás mellett kitévesítésére. **lönlegességként legújabb szerkeztés szerint**

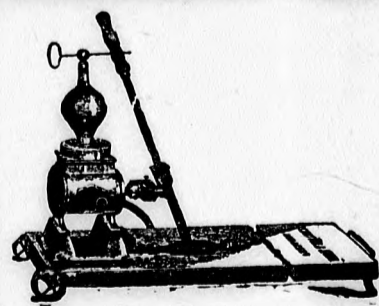
Mayfarth PH. és Társa

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámorai által

B É C S, II/1. Taborstraße 71.

Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. 2—12 Képviselek és viszontárusítók kerestetnek.

Borszivattyúk és

borszűrők

valamint az összes pinczefelszerelési cikkek, nevezetesen:

Amerikai GUMI-TÖMLŐK,

rézcsapok, borlefejtő edények, szellőzők, bormérők.

Palaczkmosó, palaczköltő, dugaszoló és kupakoló gépek.

Parafadugók, ónkupakok, palaczkok!

Schottola Ernő cégnél

BUDAPEST, VI., Foncziér-palota.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**ALFA-SEPARATOR
RÉSZV.-TARSASÁG
BUDAPESTEN
VI. LOMB-UTCZA 11.**

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejelepek berendezése.

Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Seperatoraival eddig több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül 60 000 darab. 73 —

RADITS LŐRINCZ PÉCSETT
1884. óta fennálló
kádár-telepe.

A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

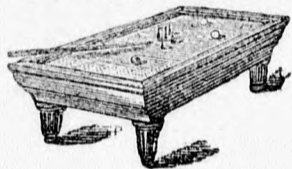
A legkitűnőbb anyagból készít

boros, sörös és szesz hordókat,

lajtákat, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig, bármilyen mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelkiismeretes kiszolgálás mellett a lehető legjutányosabb áron.

Elvállal úgy magános, mint üzleti vagy **Uradalmi pinczeberendezéseket,** javításokat s minden e szakmába vágó munkát.

Kész hordókban állandó raktár.
Meghívásra bárhol megjelen. 58 —

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugarat 58. sz

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 23 —

**A Zalathnai kénkovand-ipar
részvény-társaság**

**Brassói kénsav-
és műtrágya-gyára**

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t. e. a gazdaközönség becses figyelmébe.
Ajánlatokkal készséggel szolgál a

**KÖZPONTI IRODA
Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7.**

104 —

Legújabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkímérő-készülékek, fürdőkészülékek, (föltűnést keltő gyogyeredményekkel) **hűtő- és jéggyártógépek** és telepek, **szikvizgyártógépek, teljes berendezések** és az összes e szakmába vágó szükségleti cikkek, továbbá **fémárúk,** nevezetesen **pincefölszerelési cikkek, staniol palackkupakok** kaphatók jótállás mellett, kitűnő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Kedvező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osztályából ingyen és bérmentve küldetik.

Nagyobb vidéki városokban jártas képviselők kerestetnek. 74 —

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kertivetemény alá, valamint rét és legelő, főleg komló és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

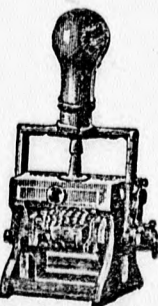
A „Lóhere“ védjegy kezességet nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvilágosításokkal készséggel szolgál a Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

— Bécs. —

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCZELL, Budapest, VI. Teréz-körút 22. 10 —

Kivatalos

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számozó gépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az **Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:**

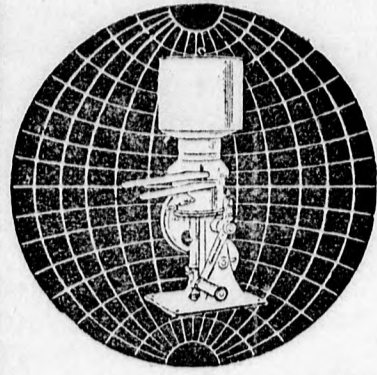
GEDULDIGER HUGÓ vésnök
Budapest, VI. Váci körút 17. sz.

A Bácsmegyei
Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

116 —

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejszövetkezeti berendezések, kizierő- és turbina hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket **tejszállításhoz, vaj- és sajtgártáshoz.**

Legelőnyösebben szállít az **Első magyar tejgazdasági gép- és eszközgyár**

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vajat és turót évi kötés mellett minden mennyiségben a legmagasabb áron átveszünk. 70 —

Vasuti menetrend.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7. 12 órákor és délután 1.15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 2.25 és 6.51 órákor és d. u. 3.51 óra.

Ujvidékről Zomborba reggel 2.45 és 7.51 órákor és d. u. 1.40 órákor.

Zomborból Bajára reggel 7.05 órákor és d. u. 12.57 és 4.05 órákor.

Ujvidékről Titelre reggel 6.37. és d. u. 5.10 órákor.

Titelről Ujvidékre reggel 3.32 és d. u. 1 órákor.

Hegyes-Feketehegyről Palánkára reggel 6.59 és d. u. 6.10 órákor.

Palánkáról Hegyes-Feketehegyre reggel 2.55 és d. u. 2.45 órákor.

Szabadkáról Obecsére reggel 4.40 és d. u. 1.32 órákor.

Obecséről Szabadkára reggel 4.10 és d. u. 1.10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel, 5 órákor, d. u. 2.02, 6.50 (gyors) és 6.55 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 4.40, 8.35 (gyors) 11.27 és d. u. 8.51 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4.50, d. u. 1.47 és 7.00 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7.17, 10.40, és d. u. 7.47 órákor.

Obecséről Ujvidékre reggel 4.40, 9.50 és d. u. 4.25 órákor.

Ujvidékről Obecsére reggel 4.17, 8.55 és d. u. 5 órákor.

Budapestről Szabadkára reggel 7 (gyors) 7.15 és d. u. 1.55, 3.20 (gyors) 10.10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 5.05, 9.05, 9.51 (gyors), 1.52, 6.37 (gyors) és 11.50 órákor. 29 —

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT

szavatolt 12.4% tiszta káli — 23—24% **kénsavas káli** tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40% tiszta káli — 74—76% **kénsavas káli** tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű **műtrágyaféléket,** azonkívül **részgáliczot** (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság 117 —

Budapest, V., Fürdő-utca 8.